

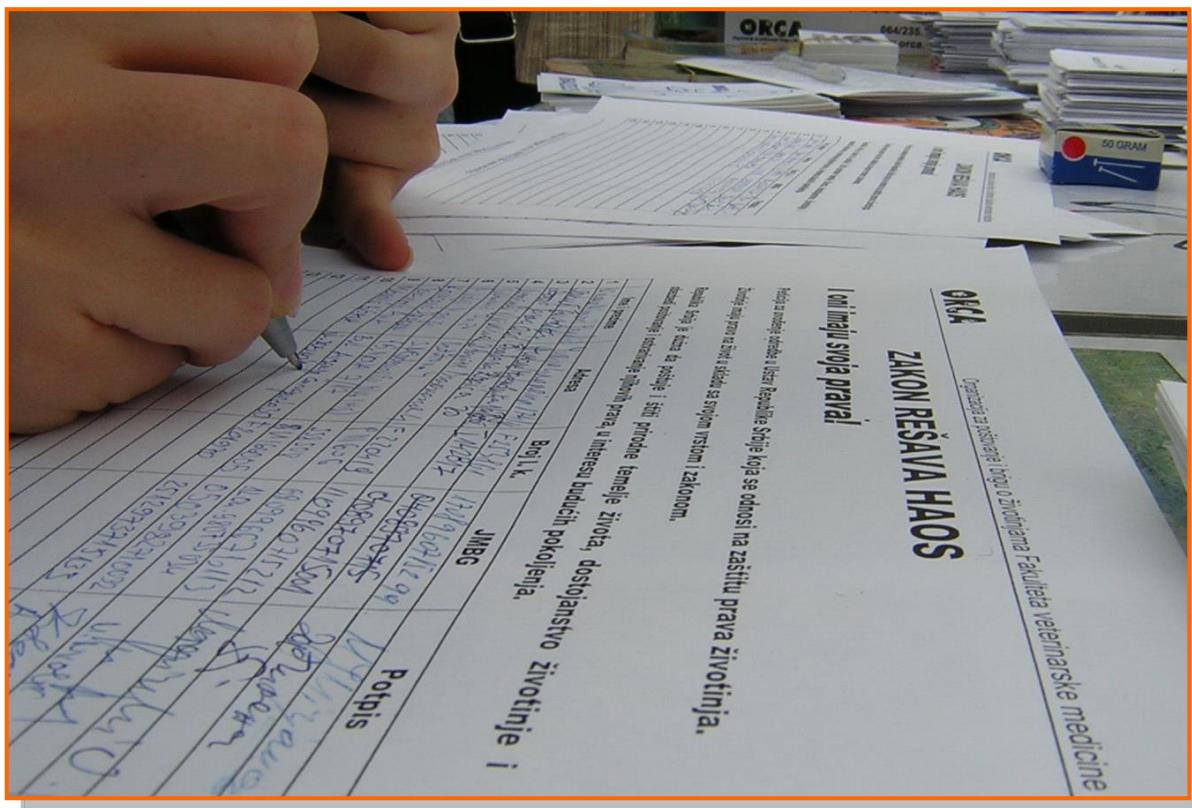
**ORCA – ORGANIZACIJA ZA POŠTOVANJE I BRIGU O
ŽIVOTINJAMA**

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ
2013**

„95% stanovnika Srbije se slaže da zakon treba da omogući konfiskaciju i izricanje zabrane držanja životinja vlasnicima koji zlostavljaju svoje životinje“ (IPSOS istraživanje „Stavovi javnosti o dobrobiti životinja“, ORCA i WSPA 2010.)

Dobre politike za životinje i ljudе

Zbog čega je ovaj rad važan?

Jasna nacionalna politika je potrebna u oblasti dobrobiti životinja, zaštite životne sredine i ruralnog razvoja, kao i jake institucije koje će je sprovoditi. Pored toga, potrebno je međusobno uskladiti propise u ovim oblastima i harmonizovati ih sa pravnim redom Evropske unije. Kroz izradu predloga za unapređenje politika i propisa, njihovo javno zastupanje i kontinuirano praćenje stanja, ORCA doprinosi izgradnji pravnog okvira u ovim oblastima. U tom cilju, uključujemo stručnu i naučnu javnost, privredu, organizacije civilnog društva, građanke i građane, povezujući nauku, praksu i donosioce odluka.

Učešće ORCA na konferenciji „Transformacije civilnog društva na putu do Evropske unije“

April 2013.

ORCA je 17-19. aprila 2013. godine u Zagrebu učestvovala na konferenciji „**Transformacije civilnog društva na putu do Evropske unije**“. Domaćin konferencije bila je TACSO kancelarija u Hrvatskoj. Cilj ove konferencije, bila je identifikacija ključnih izazova sa kojima se suočavaju organizacije civilnog društva u okviru procesa pridruživanja EU i prezentacija promena kroz koje su OCD i drugi akteri prošli u ovom procesu. Cilj je bio i artikulacija naučenih lekcija kako bi pomogle organizacijama civilnog društva u daljem radu. S obzirom da je Hrvatska uvek smatrana modelom koji bi ostale IPA zemlje trebalo da prate, konferencija je dala više prostora prezentaciji iskustva Hrvatskih OCD i kritičkom osvrtu „hrvatskog modela“. Dodatno, iskustvo OCD čije je sedište unutar EU, primarno onih koje su uključene u procese umrežavanja sa OCD sa Zapadnog Balkana i Turske omogućilo je sagledavanje šansi i rizika koje čekaju OCD iz IPA zemalja nakon završetka procesa pristupanja.

Na inicijativu ORCA – prvi put u Srbiji sud može da izrekne meru oduzimanja i zabrane držanja životinja

Jul 2013

Radna grupa za izradu Zakona o prekršajima Ministarstva pravde, **u potpunosti je uvažila predloge ORCA za dopunu teksta Radne verzije Zakona o prekršajima sa dve nove zaštitne mere: oduzimanje i zabrana držanja životinja**. Narodna skupština Republike Srbije je jula ove godine usvojila ovaj Zakon, koji prvi put u istoriji srpskog zakonodavstva predviđa zaštitne mere „oduzimanje životinja i zabrana držanja životinja“ koje može da izrekne prekršajni sud.

Inicijativu da se Zakon o prekršajima dopuni sa pomenutim zaštitnim merama, podnela je Organizacija za poštovanje i brigu o životinjama – ORCA Ministarstvu pravde krajem 2012. godine, sa ciljem da se na ovaj način utiče na efikasnije sprovođenje zakona kojima se štiti dobrobit životinja.

Mere oduzimanja, odnosno zabrane držanja životinje od posebnog su značaja imajući u vidi da je visok procenat „povratnika“, odnosno da je praksa pokazala

da, bez obzira na izrečenu opomenu ili sankciju, oni koji zanemaruju i zloupotrebjavaju životinje ponovo počine sličan protivpravni postupak.

Napomiljemo da je u vezi sa realizacijom ovih zaštitnih mera potrebno insistirati na ostvarivanju zakonske obaveze jedinica lokalnih samouprava u vezi sa obezbeđivanjem odgovarajućih prihvatališta u kojima bi životinje bile privremeno ili trajno smeštene. Pored toga pri izricanju ovih mera treba voditi računa o uticaju promene sredine na dobrobit oduzetih životinja.

Obnovljena inicijativa za unapređivanje krivičnopravne zaštite životinja

Avgust 2013

ORCA je Ministarstvu pravde i državne uprave avgusta ove godine uputila dve inicijative koje se tiču unapređivanja krivičnopravne zaštite životinja, odnosno izmene i dopune Krivičnog zakonika, kao i inicijativa za ponovo pokretanje rada Koordinacionog tima za sprovođenje propisa u oblasti dobrobiti životinja.

Inicijativu za **izmene i dopune Krivičnog zakonika**, naša organizacija je pokrenula 2008. godine u cilju unapređenja krivičnopravne zaštite životinja, a od tada je kontinuirano vodimo. Ove godine, obnovili smo ovu inicijativu i to kroz:

- 1) Korigovanje visine zaprećene kazne za osnovni i kvalifikovani oblik krivičnog dela ubijanje i zlostavljanje životinja;
- 2) Korigovanje formulacije inkriminacije borbi životinja i izdvajanje ovog krivičnog dela u poseban član;
- 3) Kažnjavanje za pokušaj izvršenja krivičnog dela ubijanje i zlostavljanje životinja;
- 4) Utvrđivanje napuštenja životinja kao krivičnog dela i

Inicijativu za definisanje zlostavljanja životinja kao krivičnog dela, ORCA je pokrenula još 2001. godine u okviru kampanje „**Zakon rešava Haos!**“ sa ciljem uključivanja „zlostavljanja životinja“ u Krivični zakonik Republike Srbije. Inicijativa je urodila plodom 1. januara 2006. godine, kada je u Srbiji stupio na snagu Krivični zakonik u kojem stoji: „*ko kršeći propise ubije, povredi ili muči životinju, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest meseci*“ (čl. 269. Krivičnog zakonika Republike Srbije, Sl. gl. 85/05).

5) Utvrđivanje novih mera bezbednosti: oduzimanje i zabrana držanja životinje.

Naša organizacija je za pomenute predloge pribavila široku stručnu podršku 2009. godine kada su usvajane izmene i dopune Krivičnog zakonika. Naime, tada smo u saradnji sa Grupom za evropsko pravo Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu organizovali javnu raspravu i prikupili podršku značajnog broja sudova i tužilaštava (uključujući podršku Republičkog javnog tužilaštva), Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Stalne konferencije gradova i opština, kao i podršku Britanskog kraljevskog udruženja za sprečavanje surovosti prema životinjama i podršku Eurogrup for Animal Welfare koji sarađuje sa poslanicima Evropskog parlamenta.

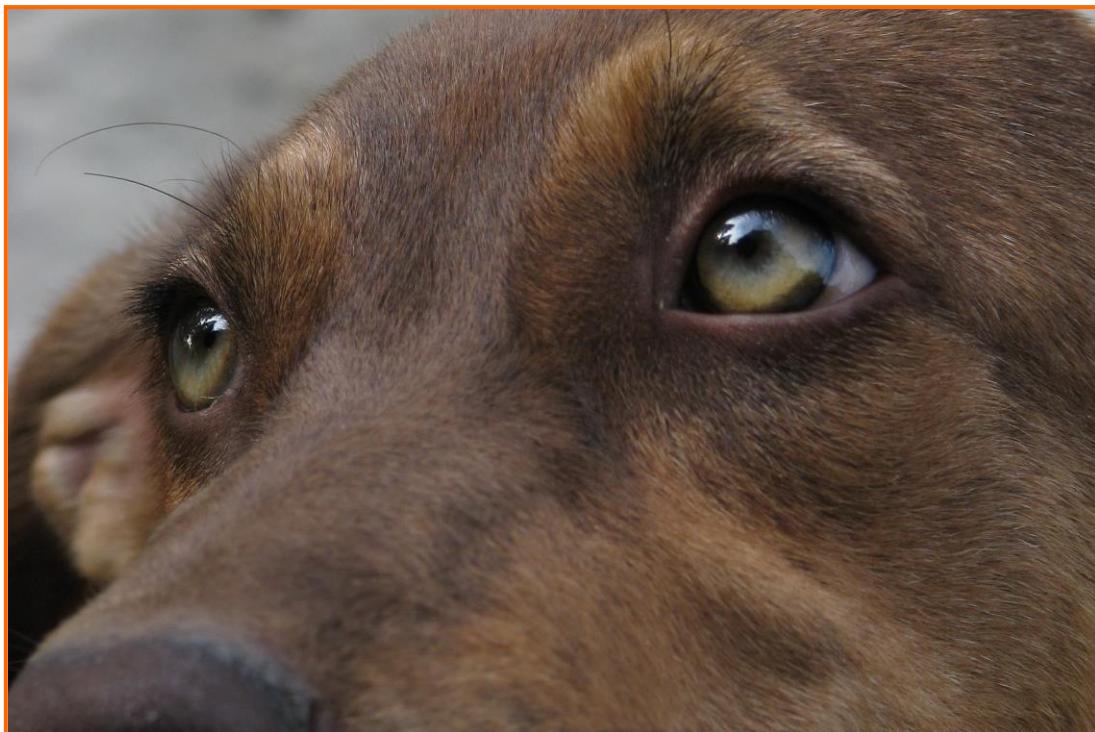
Druga inicijativa koju smo ovom prilikom obnovili je unapređivanje sprovođenja propisa koji se odnose na dobrobit životinja kroz rad **Koordinacionog tima za sprovođenje propisa u oblasti dobrobiti životinja**.

Koordinacioni tim je osnovan na inicijativu naše organizacije 2008. godine, a činili su ga predstavnici Republičkog javnog tužilaštva, Ministarstva unutrašnjih poslova – Policijska Uprava za grad Beograd, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Uprava za veterinu i Prekršajnog suda u Beogradu. Administrativno-tehničke poslove rada Koordinacionog tima obavljala je ORCA.

Osnovni cilj Koordinacionog tima jeste da utiče na uspostavljanje održivog integralnog modela prevencije i zaštite dobrobiti životinja, kroz koordinisan rad nadležnih državnih organa i organizacija civilnog društva.

„86% stanovnika Srbije prepoznaće povezanost nasilja prema životinjama i nasilja prema ljudima.“ (IPSOS istraživanje „Stavovi javnosti o dobrobiti životinja“, ORCA i WSPA 2010.)

STOP nasilju prema životinjama!

Zbog čega je ovaj rad važan?

Naučno je utvrđena činjenica da su životinje osećajna bića, u stanju da poput čoveka, osete bol patnju i stres. Zlostavljanje i ubijanje životinja je bitan aspekt nasilja u društvu. Naučna istraživanja su utvrdila povezanost između zlostavljanja životinja i nasilja prema ljudima. Zato je važno prepoznati zlostavljanje životinja kao pokazatelja agresivnog i destruktivnog ponašanja i pravovremeno ga spričiti, odnosno sankcionisati. ORCA prati primenu propisa u oblasti dobrobiti životinja i nastoji da kroz informisanje, obuke i umrežavanje nadležnih organa, unapredi primenu propisa u ovoj oblasti. Kroz rad **Pravnog savetovališta za zaštitu životinja**, pružamo podršku i podstičemo građanke i građane da prepoznaju i prijave protivzakonito postupanje prema životnjama.

Rad Pravnog savetovališta za zaštitu životinja u 2013. godini

Pravno savetovalište za zaštitu životinja, osnovano je 2004. godine sa namerom da doprinese sprečavanju i sankcionisanju slučajeva zanemarivanja i zlostavljanja životinja uz pomoć za to predviđenih zakonskih sredstava. Ovaj cilj postižemo u saradnji sa građanima koji su prisustvovali nasilju prema životnjama i koji su spremni da ove slučajeve prijave i budu njihovi svedoci.

Pravni savet podrazumeva tumačenje zakona, objašnjenje pravnog postupka i predlog postupka. Značaj ovakvog pristupa je u tome što podstiče građane da se lično angažuju na rešavanju pravnih problema vezanih za zaštitu životinja, koristeći se pravnim sredstvima koja im pruža savremeno demokratsko društvo. Na ovaj način pomaže se izgradnja građanske svesti kod pojedinaca koji se obraćaju ORCA, građani se podstiču na aktivizam i osposobljavaju da se samostalno suočavaju sa društvenim problemima, kao i da sa svojim priateljima i susedima podele svoje iskustvo i podstiču i njih na aktivan pristup društvenim problemima u svom okruženju.

Prijave koje najčešće dobijamo su u vezi sa zlostavljanjem (fizičkim, psihičkim ili seksualnim), trovanjem i ubistvom životinja, zanemarivanjem i/ili napuštanjem životinja, različitim sukobima građana u vezi sa životnjama i problemima u vezi sa načinom držanja životinja. Pored toga, građani se javljaju sa pritužbama na rad državnih organa, kao i da prijave organizovanje borbi životinja. ORCA na primljene prijave reaguje u skladu sa posebno utvrđenim protokolom.

Šta je zlostavljanje životinja?

Zlostavljanje životinja jeste svako postupanje ili nepostupanje sa životnjama kojim se namerno ili iz nehata izaziva bol, patnja, strah, stres, povreda, narušava genetska celovitost životinje i izaziva smrt. Obuhvata fizičko, psihičko i seksualno nasilje nad životnjama, zanemarivanje i napuštanje životinja, borbe životinja, kao i neke manje poznate oblike zlostavljanja poput gomilanja životinja (hordašenja).

Od prijava na koje je ORCA reagovala u toku 2013. godine, izdvajamo nekoliko slučajeva koji su privukli najveću pažnju javnosti:

Nakon skoro tri godine - presuda za ubistvo psa Bubice

Februar 2013.

Borivoje Obradović je proglašen krivim za svirepo ubistvo dva psa u selu Boljkovci u Gornjem Milanovcu i izrečena mu je novčana kazna u vrednosti od 60 000 dinara! Direktor ORCA Elvir Burazerović izjavio je da je izuzetno važno što je posle 3 godine Borivoje Obradović proglašen krivim, ali smo mišljenja da je kazna neadekvatna kako bi se izvršila specijalna i generalna prevencija. Drugim rečima, ovakva krivična sankcija neće sprečiti Borivoja Obradovića da ponovi isto krivično delo, a takođe neće preventivno uticati na okolinu.

U svom obraćanju na glavnom pretresu zamenik tužioca OJT Čačak, istakao je: „S obzirom da je okriviljeni na ovako surov način lišio života dva psa, da je to uradio iz osvete i zastarašivanja te da je čak leš psa ostavio na ulaznim vratima kuće, kao poruku smatram da nijedna druga kazna sem efektivne kazne u maksimalnom trajanju koliko to zakon propisuje ne bi bila prihvatljiva“.

Borivoje Obradović je okriviljen da je u noći između 31. januara i 1. februara 2010. godine sekirom usmratio dva psa i to: skotnu kuju po imenu Bubica u vlasništvu Danila i Stane Pavlović iz Gornjeg Milanovca. Prema informacijama koje smo prikupili od komšija okriviljeni je poznat po „problematičnom ponašanju“, kao i vršenju drugih krivičnih dela, kao što su šumska krađa i nasilje u porodici. Prema navodima meštana, Obradović je odrastao u porodici u kojoj je nasilje bila kako kažu „redovna pojava“.

Policajci službenici iz PS Gornji Milanovac i Ljig su izašli na lice mesta, izvršili uviđaj, a prilikom pretresa pronašli sekiru kojom su psi ubijeni, a na traktoru tragove krvi ubijenih pasa. Policija je podnela kivičnu prijavu Osnovnom javnom tužilaštvu u Čačku, koje je dana 09.03.2010. godine protiv B.O. podnelo optužni predlog Osnovnom суду у Čačku, zbog produženog krivičnog dela ubijanja i zlostavljanja životinja. Okriviljeni je najpre priznao policiji ubistvo životinja, a potom na suđenju promenio iskaz, ali je na osnovu dokaza osuđen.

Prijava protiv profesora koji je ubio psa pred decom

Februar 2013.

Još jedan surov zločin prijavljen nam je u februaru. U pitanju je slučaj od 23. novembra 2012. godine, kada je na času praktične nastave u Poljoprivrednoj školi u Valjevu, profesor Slavko Đurđević, pred decom, budakom ubio psa. Profesor je, bez ikakovog povoda, uzeo budak iz ruke jednog deteta i naočigled učenika koji su ga molili da to ne radi, sa nekoliko udaraca ubio psa. Prethodno je profesor psa udario nogom, kako bi ga oterao, ali pošto se ovaj vratio, odlučio je da ga udari budakom.

U potresnom pismu koje je ORCA primila od majke jednog od učenika, takođe piše: „Nakon toga profesor mu je dao onaj budak sa kojim je ubio psa i da kopa i rekao: „kako će sada bolje da uspevaju sadnice kada je prolivena krv“. Od ostalih učenika je zahtevao da psa natovare na kolica i sahrane u stajnjak koji je u okviru škole. Dete čija nam se majka obratila, pobeglo je sa lica mesta i doživelo psihičku traumu. Nakon razgovora sa školskim psihologom, dete je posetilo psihijatra gde je dobio odgovarajuću terapiju i savet.

Ono što posebno zabrinjava jeste reakcija okoline, odnosno direktora škole i ostalih roditelja. Porodica deteta koja nam se obratila proglašena je protivnikom škole, porodicom koja želi da ukalja ime škole, a dete je označeno kao psihički nestabilno i preosetljivo dete. Direktor škole je smatrao da je profesor ubio psa u samoodbrani, kao i da se deca moraju navići na ovakve prizore jer ih u životu čeka mnogo ružnih stvari. O ovom događaju obavešten je PU Valjevo. Policijski službenici su izvršili proveru navoda i nakon prikupljenih svih obaveštenja, dana 06. decembra 2012. godine dostavili Izveštaj Osnovnom javnom tužilaštvu u Valjevu (broj PU-12028/12). Osnovno javno tužilaštvo odlučilo da u predmetu KTR br.1990/12 primeni institut odloženog krivičnog gonjenja iz člana 236. st. 1. tač. 2) ZKP. Postupak je i dalje u toku.

Ubijanje životinja u emisiji „Veliki brat“

April 2013.

Veliki broj ogorčenih građana, javio nam se u aprilu u vezi sa ubijanjem životinja u programu uživo, emisije „Veliki brat“ na televiziji B92. Građani su nam prijavili da su tri učesnika ove emisije, u programu uživo, tražeći određene predmete u mrklom mraku u sobi u koju su ubačeni živi miševi, gazeći povredili i ubili više ovih životinja, što je kamera i zabeležila. ORCA je najoštrije osudila postupke učesnika, a naročito postupke produkcijske kuće odgovorne za ovaj događaj, ali i televizije koja je odobrila emitovanje ovakvog sadržaja na svom programu. Takođe smo podneli krivičnu prijavu protiv NN lica.

Promovisanje nasilja i ubijanja životinja radi ljudske zabave i kreiranja spektakla, od strane javnih televizijskih i produksijskih kuća, pored toga što grubo krši principe zaštite dobrobiti životinja, protivzakonito je i doprinosi dehumanizaciji društva, promocijom nasilja kao prihvatljivog modela ponašanja. Producjska kuća "Imošn" nije imala dozvolu za javno prikazivanje životinja.

Druga serija prijava građana na istu emisiju, stigla je krajem aprila kada je **jedna od učesnica, u ovoj emisiji uživo govorila o tome kako je pokušala da izvrši krivično delo ubijanja i zlostavljanja životinja**, postavljanjem mamaca sa otrovom i mehaničkim sredstvima kako bi povredila ili ubila napuštene životinje.

Iako šokirani ovom izjavom i hladnoćom sa kojom je osoba govorila o nasilju i nanošenju bola bićima koje na bol reaguju na isti način kao i ljudi, sa žaljenjem smo konstatovali da pošto „pokušaj“ izvršenja krivičnog dela nije deo ovog krivičnog dela (ne može se goniti osoba zato što je pokušala da izvrši krivično delo iz člana 269., već krivično delo mora da se dogodi, da bi se osoba gonila), protiv nje nije podneta krivična prijava. Ipak, pozvali smo nadležene organe da reaguju na sva javna propagiranja i činjenja krivičnih dela prema životnjama shodno svojim nadležnostima, a produksijske kuće i televizije da osude i spreče neukus javnog prikazivanja zlostavljača i nasilnika na svojim programima.

Ovaj slučaj, ukazao je na značaj inicijativa za unapređenje zakonodavstva. ORCA je 2009, pa 2012. godine inicirala izmene i dopune Krivičnog zakonika koje između ostalog uključuju mogućnost kažnjavanja za pokušaj izvršenja krivičnog dela iz člana 269. Inicijativa u oba navrata nije prihvaćena od strane zakonodavca, a da jeste, danas bi učesnica „Velikog brata“ odgovarala za svoju izjavu.

Ubijanje životinja od strane dece nije nasilje u Srbiji

April i avgust 2013.

U centru Kikinde je 9. aprila pronađeno telo mačke, bez sve četiri noge, sa smrskanom glavom i delimično odranom kožom. Precizno odsečene noge i rep koji je bio presečen na dva dela, radnici komunalne zoohigijene u Kikindi, pronašli su bačene na kolovozu. Daljom istragom, policija je utvrdila da su **počinioci ovog monstruoznog zločina četiri maloletna lica!** Oni su isekli udove sa leša mačke, a pored toga su je više puta kamenicama gađali u glavu i

druge delove tela, te joj tako naneli povrede, izbili joj oči i mozak. U policijskoj dokumentaciji stoji da su delo priznali, ali nisu mogli da objasne razloge zbog kojih su to učinili.

Avgusta 2013 godine, novosadska policija je uhapsila dvojicu maloletnika zbog sumnje da su u kanalu Dunav-Tisa-Dunav izvadili labuda i prezeli mu vrat. Dva dečaka su izjavila da su to uradili, navodno, iz zabave. Policija je pronašla nož kojim je zaklan labud.

ORCA je povodom ovog događaja, a imajući u vidu svoju zabrinutost zbog beleženja sve većeg broj slučajeva zlostavljanja i ubijanja životinja od strane dece i mlađih, uputila javni apel Ministarstvu prosvete „**da zlostavljanje i ubijanje životinja od strane dece počne da tretira kao nasilje**“. Podsetili smo da smo još 2010. godine inicirali da Ministarstvo izmeni i dopuni Pravilnik o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje – kroz **definisanje zlostavljanja i ubijanja životinja kao vida nasilja**. Ovaj pravilnik, za sada ne definiše zlostavljanje i ubijanje životinja od strane dece kao nasilje. Izmena ovog pravilnika je neophodna, kako bi škole mogle da prepoznaju i reaguju na nasilje prema životnjama od strane učenika.

Kao jedna od najvažnijih metoda prevencije nasilja prema životnjama, pored uspostavljanja funkcionalnog sistema kažnjavanja počinilaca, jeste **obrazovanje dece, mlađih kao i najšire javnosti** o dobrobiti životinja i značaju koji ona ima za društvo u celini.

Potrebno je da se obavežu predškolske ustanove i škole da izrade **Protokol za reakciju ustanove/škole u slučajevima zlostavljanja i zanemarivanja životinja** od strane učenika, odnosno nanošenja ozleda učenicima od strane životinja. Takođe smatramo da je neophodno je da se nastavi sa integriranjem **obrazovanja i vaspitanja o dobrobiti životinja** u nastavne programe u Republici Srbiji.

Obrazovanje o dobrobiti životinja neguje kod dece osećaj poštovanja, brige i izgrađuje odgovoran odnos prema životnjama, a dodatno doprinosi izgrađivanju solidarnosti kod dece.

Od posebne važnosti u slučajevima zlostavljanja životinja od strane dece je reakcija roditelja i psihološko pedagoške službe škole koju maloletna lica pohađaju. Slučajevi zlostavljanja životinja od strane dece ne smeju proći nezapaženo. Sa ovom decom mora da se radi kako bi se utvrdili uzroci i povodi ovakvog antisocijalnog ponašanja. Nasilje prema životnjama, na korak je od nasilja prema ljudima i treba ga pravovremeno sprečiti.

Obuke o dobrobiti životinja

Novembar 2013

ORCA je odgovorila na **Poziv zainteresovanim pravnim licima za odobravanje programa i vršenje posebnih obuka na osnovu Zakona o dobrobiti životinja** koje je objavilo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede oktobra ove godine. Obuke su obavezne prema Zakonu o dobrobiti životinja („Sl. glasnik RS“, br. 41/09), a usvajanjem odgovarajućih podzakonskih akata stekli su se uslovi za njihovo obavljenje.

Ministarstvu smo poslali prijavu sa propratnom dokumentacijom za sledeće obuke:

- obuka o dobrobiti životinja tokom prevoza;
- obuka o dobrobiti životinja tokom obuzdavanja, omamljivanja i klanja;
- obuka o dobrobiti životinja u odgajivačnicama i prodavnicama životinja;
- obuka o dobrobiti životinja u pansionu i prihvatilištu

Pored prijava za gore navedene obuke, ORCA je kao deo Konzorcijuma koji pored naše organizacije čine još i Bioetičko društvo Srbije i Srpsko udruženje za upotrebu životinja u istraživanju i obrazovanju, poslala prijavu za:

- obuku o dobrobiti oglednih životinja prilikom držanja, reprodukcije, prometa i obavljanja ogleda;

Obuke su namenjene svim licima koja direktno ili indirektno učestvuju u primeni Zakona o dobrobiti životinja (osobe koje rade sa životnjama - prevoznici, klaničari, zaposleni u odgajivačnicama i prodavnicama životinja, učesnici u ogledima u kojima se koriste životinje, radnici u prihvatilištima i pansionima za životinje).

Cilj obuka je stručno usavršavanje spomenutih kategorija lica u cilju obavljanja delatnosti u skladu sa Zakonom o dobrobiti životinja, odnosno na način da se životnjama osigura dobra dobrobit, te da se zaštite od nepotrebnog bola i patnje. S tim u vezi, obuke podrazumevaju upoznavanje učesnika sa osnovama dobrobiti životinja, njenim značajem za ekonomski razvoj i zaštitu životne sredine, mehanizmima ostvarivanja dobre dobrobiti u okviru delatnosti kojima se učesnici bave, nacionalnim zakonodavstvom u oblasti dobrobiti životinja,

zakonodavstvom Evropske unije, preporukama Svetske organizacije za zaštitu zdravlja životinja (OIE) i važnosti harmonizacije propisa i primene istih.

„Preko 98% stanovnika Srbije smatra da je važno učiti decu odgovornom odnosu prema životinjama.“ (IPSOS istraživanje „Stavovi javnosti o dobrobiti životinja“, ORCA i WSPA 2010.)

ORCA Obrazovanje

Zbog čega je ovaj rad važan?

Deca i mladi su prirodno zainteresovani za životinje, što ih motiviše na učenje i razvija saosećajnost i odgovornost. Koristeći savremene metode učenja, obrazovanje i vaspitanje o dobrobiti životinja podiže kvalitet nastave i doprinosi formiranju budućih građanki i građana humanog, tolerantnog i demokratskog društva. „ORCA obrazovanje“ je program kojim obezbeđujemo podršku nadležnim institucijama da uključe Obrazovanje i vaspitanje o dobrobiti životinja u nastavne programe, a nastavnicima i vaspitačima da primene sadržaje o dobrobiti životinja u svakodnevnom radu. Kontinuirano pratimo kvalitet i dinamiku razvoja i primene Obrazovanja i vaspitanja o dobrobiti životinja. Cilj „ORCA obrazovanja“ je i unapređivanje nastavnih programa visokoškolskih ustanova – fakulteta veterinarske medicine, biologije, medicine, farmacije, ali i svih drugih koji mogu doprineti razvoju dobrobiti životinja u Srbiji (Učiteljski, Filozofski fakultet, Fakultet političkih nauka).

Seminari za nastavnike održani u 2013. godini

Mart 2013.

ORCA obezbeđuje stalnu savetodavnu podršku vaspitačima, nastavnicima i psihološko-pedagoškim službama za primenu sadržaja o dobrobiti životinja u radu. Od školske 2007/08 godine, **sprovodimo program profesionalnog usavršavanja učesnika u obrazovanju: „Dobrobit životinja i mi“, odobren od strane Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja**. Ovaj program sprovode edukatori ORCA – vaspitači, nastavnici, psiholozi i padagozi koji imaju obimno iskustvo u radu u prosveti i koji su prošli posebne domaće i međunarodne obuke o obrazovanju i vaspitanju o dobrobiti životinja i specifične trenerske seminare.

Nastavne jedinice koje nudimo, osmišljene su tako da se mogu primeniti u nastavi ili vaspitno-obrazovnom radu. One su opremljene različitim materijalima koji olakšavaju usvajanje znanja (info listovi, fotografije, video materijali), a svi sadržaji su osmišljeni u saradnji sa prosvetnim radnicima, uz konsultacije sa pedagoško-psihološkom službom kao i praktičnom proverom u obrazovno-vaspitnom radu.

ORCA je 16. i 17. marta održala dva seminara „Dobrobit životinja i mi“ – **u Brodarskoj školi u Beogradu i Regionalnom centru za profesionalni razvoj u Smederevu**. Cilj seminara bio je upoznavanje nastavnika i profesora sa konceptom dobrobiti životinja sa akcentom na doprinos emocionalnom, socijalnom i moralnom razvoju učenika kroz razumevanje povezanosti dobrobiti čoveka i životinja.

Potpisana dva sporazuma o saradnji u oblasti obrazovanja

Mart 2013.

ORCA je marta ove godine, potpisala **dva sporazuma o saradnji u oblasti obrazovanja i vaspitanja o dobrobiti životinja i ekološkog obrazovanja i vaspitanja sa Centrom za stručno usavršavanje Kikinda, kao i sa Udruženjem regionalnih centara za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju i Centara za stručno usavršavanje „Mreža RC I CSU Srbije“**.

Cilj ovih sporazuma o saradnji je da omogući i podstakne saradnju između saugovarača radi unapređivanja vaspitanja i obrazovanja o dobrobiti životinja i ekološkog vaspitanja i obrazovanja, uključujući:

- 1) dopinos kroskurikularnom integriranju vaspitanja i obrazovanja o dobrobiti životinja i ekološkog vaspianja i obrazovanja u nastavne i školske programe;
- 2) doprinos prevenciji i suzbijanju nasilja u školama kroz prepoznavanje veze između zlostavljanja životinja i interpersonalnog nasilja;
- 3) podrška izdavačima u izradi udžbenika i nastavnih sredstava koja će odgovorati zahtevima vaspitanja i obrazovanja o dobrobiti životinja i zaštite životne sredine;
- 4) podrška zaposlenima u obrazovanju za primenu sadržaja o dobrobiti životinja i zaštiti životne sredine u svom radu;
- 5) vaspitno-obrazovni rada sa decom i mladima, odnosno njihovo podsticanje na aktivno delovanje u oblasti zaštite dobrobiti životinja i zaštite životne sredine;
- 6) informisanje šire javnosti, naročito roditelja, o značaju koji dobrobit životinja ima za održivi razvoj našeg društva, odnosno podsticanje roditelja na aktivno učešće izradi i realizaciji vaspitanja i obrazovanja o dobrobiti životinja i ekološkog vaspitanja i obrazovanja;
- 7) preduzimanje drugih aktivnosti radi unapređivanja vaspitanja i obrazovanja o dobrobiti životinja i ekološkog vaspitanja i obrazovanja.

„50% stanovnika Srbije razmišlja o dobrobiti životinja od kojih potiču mesni proizvodi.“ (IPSOS istraživanje „Stavovi javnosti o dobrobiti životinja“, ORCA i WSPA 2010.)

Pet sloboda na farmi

Zbog čega je ovaj rad važan?

Dobrobit životinja je jedan od ključnih faktora kvaliteta i bezbednosti hrane životinjskog porekla. ORCA podstiče proizvođače i otkupljivače hrane da se aktivno uključe u unapređivanje dobrobiti farmskih životinja i upoznaje ih sa ekonomskim koristima koji iz toga proističu. Povezujemo proizvođače koji poštuju standarde dobrobiti životinja, otkupljivače hrane životinjskog porekla i potrošače. Jačamo svest potrošača o značaju dobrobiti farmskih životinja za kvalitet i bezbednost hrane životinjskog porekla, kao i njihovom pravu na informisanost i mogućnost izbora pri kupovini namirnica životinjskog porekla. Na ovaj način unapređuje se konkurentnost proizvoda životinjskoj porekla i povećava izvoz u zemlje Evropske unije.

Obuke o dobrobiti farmskih životinja tokom klanja

Predstavnik ORCA je 25. i 26. marta 2013. godine, učestvovao na dve obuke o dobrobiti farmskih životinja tokom klanja. Obuke je organizovalo **Britansko kraljevsko društvo za sprečavanje surovosti prema životnjama - RSPCA**.

Obuke su uključivale uvod u ponašanje i dobrobit farmskih životinja, uvod u načine hvatanja, obuzdavanja i postupanja sa životnjama, veza između stresa kod farmskih životinja i kvaliteta namirnica životinjskog porekla, uvod u različite tehnike omamljivanja životinja i efekte omamljivanja na dobrobit životinja, uvod u dobrobit životinja prilikom postupka klanja farmskih životinja.

Istraživanje stanja u oblasti dobrobiti farmskih životinja na Zapadnom Balkanu

Avgust – oktobar 2013.

ORCA je tokom avgusta, septembra i oktobra 2013. godine sprovedla istraživanje stanja u oblasti dobrobiti životinja u Hrvatskoj, Makedoniji i Srbiji, u saradnji sa našim partnerima iz Hrvatske i Makedonije – AWPA i Slow Food Macedonia. Cilj ovog istraživanja, bio je da identificuje stanje dobrobiti životinja u ciljnim zemljama Zapadnog Balkana u svrhu kreiranja zajedničke zagovaračke platforme ka različitim zainteresovanim stranama aktivnim u ovoj oblasti. Istraživanje je deo projekta „Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva na zapadnom Balkanu“ koji je finansiralo Britansko kraljevsko društvo za sprečavanje surovosti prema životnjama - RSPCA.

Istraživanje nam je omogućilo uvid u karakteristike regiona u oblasti proizvodnje hrane životinjskog porekla i dobrobiti farmskih životinja, ističući probleme u vezi sa industrijskim načinom gajenja životinja i potencijalne benefite od unapređene dobrobiti životinja. Identifikovalo je potencijalne šanse prisutne u regionu u vezi sa dodavanjem vrednosti proizvodima životinjskog porekla kroz uvođenje viših standarda dobrobiti farmskih životinja. Istraživanje je sagledalo strateški, zagonodavni i institucionalni okvir koji karakteriše zemlje u regionu i EU i identifikovalo zajedničke probleme u vezi sa institucionalnim kapacitetima i primenom propisa. Istraživanjem obrazovnog okvira u partnerskim zemljama, shvatili smo jedino Srbija ima temu dobrobiti životinja uključenu u zvanični školski kurikulum, te da iskustvo Srbije na ovom polju, može značajno pomoći jačanju kapaciteta relevantnih aktera u drugim zemljama. Istraživanje je takođe

pokazalo nedovoljan nivo kapaciteta organizacija civilnog društva u regionu kada je dobrobit životinja u pitanju i potrebe za unapređenjem u ovoj oblasti.

Potpisani sporazumi o saradnji na projektu „Dobrobit za sve“ sa sedam lokalnih samouprava

Septembar i oktobar 2013.

ORCA je u toku septembra i oktobra ove godine održala sastanke sa sedam lokalnih samouprava na kojima je sa njima potpisala Sporazume o saradnji na realizaciji projekta „Dobrobit za sve“, koji su finansirali Austrijska razvojna agencija i Evropska unija. Cilj ovog projekta je da ojača lokalnu stočarsku proizvodnju u dunavskom regionu u Srbiji, kroz uvođenje "ORCA standarda dobrobiti farmskih životinja" u praksi gajenja farmskih životinja. Na taj način, doprinosimo socio-ekonomskom razvoju dunavskog regiona u Srbiji i ciljevima strategije Evropske unije za dunavski region. Prilikom potpisivanja Sporazuma o saradnji, imenovan je predstavnik svake partnerske lokalne samouprave koji je postao deo projektnog tima i diskutovano je o međusobnim odgovornostima i obavezama na različitim aktivnostima u okviru projekta. Sporazumi su potpisani sa gradovima Sremska Mitrovica i Zaječar i opštinama Bogatić, Mali Zvornik, Knjaževac, Veliko Gradište i Golubac. Lokalni mediji su bili prisutni da obeleže početak realizacije projekta „Dobrobit za sve“ i saradnju između partnera.

Učešće ORCA na konferenciji „Perspektive razvoja mlekarskog sektora juga srbije“ u sklopu projekta „Eko-milk“

Septembar 2013.

ORCA je 20. septembra ove godine u Nišu, učestvovala na konferenciji „Perspektive razvoja mlekarskog sektora juga srbije“ u sklopu projekta „Jačanje kapaciteta proizvođača i prerađivača mleka - Eko-milk“ gde smo **održali prezentaciju pod nazivom „Unapređivanje standarda dobrobiti farmskih životinja u Srbiji“**. Konferenciju su organizovali Grad Niš i Agrozem. Na konferenciji je bilo reči o osetljivosti sektora mleka u procesu pridruživanja EU, podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, zaštiti geografskog porekla, kao i različitim inicijativama lokalnih organizacija u cilju unapređenja sektora mleka u Srbiji. Cilj učešća ORCA je bio da predstavi značaj dobrobiti životinja za kvalitet i bezbednost hrane životinjskog porekla, šanse koje pruža primena viših standarda dobrobiti životinja u kontekstu jačanja konkurentnosti kroz dodavanje

vrednosti proizvodima, kao i da najavi početak projekta "Dobrobit za sve" čiji je cilj upravo jačanje stočarske proizvodnje kroz primenu standarda dobrobiti životinja i dodavanje vrednosti prizvodu.

Istraživanje stanja dobrobiti farmskih životinja u ciljnim opštinama

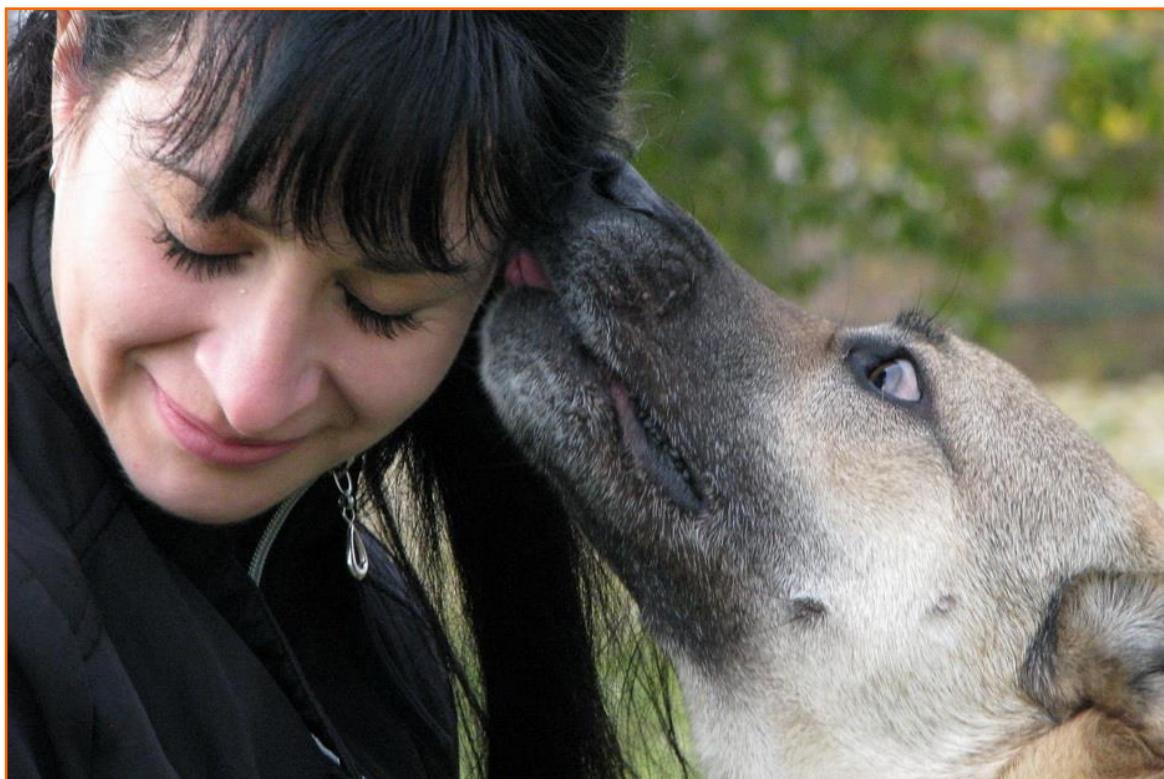
Oktobar - decembar 2013.

ORCA je krajem godine sprovedla istraživanje stanja dobrobiti farmskih životinja u ciljnim gradovima Sremska Mitrovica i Zaječar i opštinama Bogatić, Mali Zvornik i Knjaževac. Za realizaciju ovih aktivnosti, bila je angažovana kompanija SEEDEV. Cilj ovog istraživanja, bila je procena dobrobiti goveda, svinja, ovaca i brojlera na posećenim farmama kao i procena uslova u kojima se gaje ove životinje, odnosno uticaj tih uslova na njihovu dobrobit. Istraživanje je sprovedeno u okviru projekta „Dobrobit za sve“ uz podršku Austrijske razvojne agencije i Evropske unije.

Istraživanje je sprovedeno kroz realizaciju poseta 60 farmi prema posebnoj „Welfare Quality“ metodologiji, preuzetoj iz EU, prilagođenoj specifičnostima Srbije i primenjenoj 2011. godine tokom realizacije našeg projekta „Standardi dobrobiti farmskih životinja u Srbiji“. Metodologiju za sprovođenje istraživanja i analizu i interpretaciju podataka za potrebe ove aktivnosti je posebno prilagodio ekspert sa Univerziteta u Bristolu (Velika Britanija). Sagledavanjem stanja dobrobiti životinja stekli smo uvid u prakse gajenja farmskih životinja u proizvodne svrhe i identifikovali mogućnosti za unapređenje uvođenjem standarda dobrobiti farmskih životinja.

„Spasila sam mu život, a onda je on spasio moj“. (Milena za svog za svog 9 godina starog psa Martina, ORCA izložba mešanaca, 4. novembar 2012.)

DOM UMESTO AZILA

Zbog čega je ovaj rad važan?

Prisustvo napuštenih životinja u urbanim i ruralnim sredinama predstavlja jedan od najznačajnijih komunalnih problema sa kojima se suočavaju lokalne samouprave u Srbiji. ORCA pruža podršku lokalnim institucijama u izradi i sprovođenju programa humane i efikasne kontrole populacije napuštenih životinja i prati sprovođenje javnih politika i propisa u ovoj oblasti. Program „Dom umesto azila“ je namenjen vlasnicima pasa i mačaka u cilju jačanja odgovornog vlasništva kroz informisanje, obrazovanje i podršku, a takođe insistira na aktivnom uključivanju veterinara i organizacija civilnog društva u promovisanje odgovornog vlasništva i rešavanje problema napuštenih životinja.

Rad servisa za udomljavanje i izgubljeno-nađeno u 2013.

Kontinuirano tokom 2013.

ORCA ne poseduje prihvatiliste, zbog čega ne može direktno zbrinuti životinje, ali kroz posrednički servis za udomljavanje životinja koji se nalazi na našoj web stranici, omogućavamo građanima da besplatno oglase napuštene životinje kojima je potreban dom, kao i životinje koje su izgubili ili pronašli. Putem stalnog kontakta sa građanima kroz ovaj posrednički servis, u prilici smo da spajamo ljude koji žele da poklone životinju, sa ljudima koji žele da je usvoje.

U 2013. godini, postavili smo preko 300 oglasa građana za udomljavanje napuštenih životinja i oko 50 oglasa koji su se ticali izgubljenih, odnosno pronađenih ljubimaca. Korisnicima našeg oglasnog prostora davali smo informacije i savete o tome koje korake da preduzmu ukoliko pronađu napuštene životinje na ulici, šta da rade u slučaju da životinja ima vlasnika, kako da pokušaju da sami udome napuštenu životinju, kako da proocene da li životinju daju u dobar „zauvek dom” i slično. Zainteresovani građani mogli su od nas da preuzmu posebno izrađene dokumente za pomoć u udomljavanju napuštene životinje koju su pronašli na ulici: Preporuke ORCA za udomljavanje životinja; kontakte za postavljanje oglasa; kao i primer plakata za udomljavanje životinja i oglašavanje izgubljenih/nađenih pasa.

Učešće ORCA na konferenciji o dobrobiti pasa i mačaka u Briselu

Oktobar 2013.

ORCA je 28. oktobra 2013. godine, učestvovala na konferenciji „Dobrobit pasa i mačaka u EU – Gradimo Evropu koja brine o kućnim ljubimcima” koja je održana u Briselu. Konferenciju je organizovala Evropska komisija u saradnji sa predsedništvom Litvanije i uz podršku Evrogrupe za životinje, Federacije veterinara Evrope i organizacije „Četiri šape”.

Značaj ove konferencije se ogleda u tome što je u pitanju prva konferencija na ovu temu organizovana od strane Evropske komisije, što nudi jasnu poruku da je dobrobit kućnih ljubimaca na agendi Evropskih zvaničnika. Imajući u vidu da je populacija pasa i mačaka poznatih vlasnika procenjena na više od 100,000,000 treba znati da su psi i mačke deo velike industrije posvećene njihovom razmnožавању i gajenju – od hrane i lekova, do kozmetike i luksuznih predmeta. Iako mnogima predstavljaju društvo, obezbeđuju rekreaciju ili ispomoći u životu,

one su za pojedine ljude istovremeno i izvor prihoda. Porast trgovine kućnim ljubimcima doneo je nove probleme sa njihovom dobrobiti. Genetska selekcija, farme štenadi, mutilacije i nehumane metode odbacivanja (npr. napuštanje), samo su neki od problema koji imaju velike posledice po dobrobit pasa i mačaka, javno zdravlje i zaštitu potrošača u EU. Uprkos tome, ne postoji harmonizovan zakonodavni okvir koji se tiče dobrobiti kućnih ljubimaca.

Cilj prve konferencije o dobrobiti pasa i mačaka, bio je da obezbedi svim zainteresovanim stranama - predstavnicima država, organizacijama civilnog društva, kao i licima koji imaju profesionalni ili lični interes u ovoj oblasti - prostor za diskusiju o praktičnim problemima u vezi sa dobrobiti kućnih ljubimaca i načinima njihove identifikacije i rešavanja. Konferencija će takođe označiti i početak velike studije o dobrobiti pasa i mačaka u komercijalnim praksama. Na osnovu rezultata ove studije, kao i rezultata konferencije, Komisija će razmotriti dalje korake u ovoj oblasti.

Izložba mešanaca 2013

Novembar 2013.

„Svaki mešanac je poseban, a samo jedan je najmešanac“

Velika godišnja izložba pasa mešanaca održana je 3. novembra 2013. godine na Beogradskom Sajmu. u okviru 53. Međunarodne izložbe pasa svih rasa CACIB Beograd. Izložbu mešanaca, podržali su TRAINER & BIOGANCE.

Osnovna ideja izložbe bila je promocija mešanaca, a ORCA je želela da pokaže koliko su i oni posebni, jedinstveni i šarmantni, i na taj način motiviše ljude da radije usvajaju mešance, nego da kupuju rasne pse.

I ove godine, mešanaci i mešanke su se nadmetali za prestižne titule poput titule „Najkicoš“, „Najplemenitiji pogled“ i „Najlepši rep“. Njih je ocenjivao žiri u sastavu: **Biljana Srbljanović**, predsednica žirija; **Goran Vuković** međunarodni kinološki sudija i **Andrija Daković** doktor veterinarske medicine u ambulanti "Vet planet".

Pobednik ovogodišnje izložbe, mešanac koji je sam za sebe izložba u malom, to je pas koji najlegitimnije odražava sve osobine mešanca, a koji je zadržao svoj unikatan šarm – je **Coka**, vlasnice Dušice Kosačević koja je osvojila glavnu nagradu i proglašena za **Najmešanaca 2013. godine!**

Pobednici su dobili pehar i medalju, kao i naročito vredne i korisne nagrade koje su im ove godine pripremili TRAINER i BIOGANCE. Svi učesnici izložbe mešanaca dobili su poklon paket sa vrhunskom TRAINER hrana za pse i šarmantnu ORCA maramu, koju će njihov ljubimac s ponosom nositi u šetnji.

„35% stanovnika Srbije bi kupovalo proizvode koji nisu testirani na životinjama“ (IPSOS istraživanje „Stavovi javnosti o dobrobiti životinja“, ORCA i WSPA 2010.)

OGLEDALO ODGOVORNOSTI

Zbog čega je ovaj rad važan?

Danas se, širom sveta, u laboratorijskim ogledima koristi preko 100 miliona životinja godišnje. „Međunarodno prepoznato 3R pravilo, korisna je vodilja za korišćenje oglednih životinja u nauci“ (OIE TAHC, 2009). Program „OGLEDalo odgovornosti“ realizujemo kroz saradnju sa učesnicima u sprovođenju ogleda sa ciljem ostvarivanja dobrobiti oglednih životinja i dosledne primene „3R pravila“. Takođe, pružamo podršku nadležnim institucijama u izradi i sprovođenju javnih politika i propisa u oblasti dobrobiti oglednih životinja, odnosno pratimo njihovo sprovođenje.

Učešće ORCA u radu Etičkih komisija i Etičkog saveta u 2013.

Zakonom o dobrobiti životinja („Službeni glasnik RS”, broj 41/2009) propisana je obaveza Ministra poljoprivrede da osnuje je **Etički savet za dobrobit oglednih životinja**. Etički savet, između ostalog: daje savete iz etike i dobrobiti životinja prilikom sprovođenja ogleda i genetskih modifikacija i manipulacija životinja; daje stručna mišljenja o etičkoj i naučnoj opravdanosti obavljanja ogleda, kao i prekida ogleda na životnjama; daje savete radi usaglašavanja rada etičkih komisija za zaštitu dobrobiti oglednih životinja; daje stručna mišljenja o izvođenju specifičnih i invazivnih ogleda; učestvuje u razvoju i promovisanju alternativnih metoda obavljanja ogleda.

Pored Etičkog saveta koji osniva Ministar poljoprivrede, svaka naučnoistraživačka organizacija mora osnovati **Etičku komisiju za zaštitu dobrobiti oglednih životinja**. Etička komisija, između ostalog: utvrđuje način sprovođenja ogleda na životnjama, u skladu sa Zakonom o dobrobiti životinja; obavlja stručnu kontrolu nad sprovođenjem ogleda na životnjama; organizuje obuku lica koja sprovode oglede na životnjama; daje stručna mišljenja ministru o etičkoj i naučnoj opravdanosti sprovođenja ogleda.

„3R pravilo” je međunarodno prihvaćeno načelo za humano korišćenje životinja u ogledne svrhe. Podrazumeva zamenu i smanjenje broja oglednih životinja koje se koriste u ogledima, kao i usavršavanje oglednih procedura.

ORCA putem svojih predstavnika, od 2005. godine aktivno učestvuje u radu većeg broja etičkih komisija koje odlučuju o opravdanosti izvođenja ogleda na životnjama u naučnim istraživanjima, pri više fakulteta Univerziteta u Beogradu (Medicinski fakultet, Biološki fakultet, Poljoprivredni fakultet i Farmaceutski fakultet), kao i drugih naučnoistraživačkih ustanova (Institut za primenu nuklearne energije – INEP i Vojnomedicinska akademija). Pored toga, ORCA je na poziv Ministarstva poljoprivrede, šumarstava i vodoprivrede uključena u rad nacionalnog Etičkog Saveta za dobrobit oglednih životinja i od 2009. godine ima svog predstavnika u Savetu.

Svake godine, etičke komisije pri fakultetima i naučnoistraživačkim ustanovama dobijaju zahteve za odobravanje radova koji uključuju uključuju korišćenje oglednih životinja. Uloga ORCA je da kroz postavljanje pitanja i predlaganje rešenja koja uključuju smanjenje i/ili zamenu oglednih životinja alternativnim metodama, postakne bolju primenu etičkih principa pri donošenju odluka o odobravanju ogleda na životnjama i dosledno sprovođenje „3R pravila“.

„Preko 60% stanovnika Srbije ne opravdava držanje divljih životinja kao kućnih ljubimaca.“ (IPSOS istraživanje „Stavovi javnosti o dobrobiti životinja“, ORCA i WSPA 2010.)

ROĐENE DA BUDU DIVLJE

Zbog čega je ovaj rad važan?

Komercijalna eksploatacija divljeg sveta za posledicu ima ugrožavanje dobrobiti jedinki, ali i opstanka čitavih bioloških vrsta i gubitka biološke raznovrsnosti. Kroz program „Rođene da budu divlje“ utičemo na jačanje svesti javnosti o potrebi zaštite divljih životinja i njihovih staništa i o problemima njihovog držanja u zatočeništvu. Takođe, kroz ovaj program pružamo podršku nadležnim institucijama za kreiranje i sprovođenje politika i propisa u ovoj oblasti.

Unapređenje dobrobiti životinja u zoo vrtovima u Srbiji

Septembar 2013.

U avgustu 2013. godine, održan je sastanak između organizacije ORCA i predstavnika međunarodne fondacije „Born Free“, povodom kampanje podizanja javne svesti o dobrobiti životinja u zatočeništvu sa akcentom na slonove, koju je pokrenula ova fondacija. Fondacija je odabrala „slučaj slonice Twiggy“ smeštene u beogradskom zoološkom vrtu, kao primer za predstavljanje studije slučaja o neadekvatnim uslovima u kojima borave slonovi u zatočeništvu.

ORCA se sa fondacijom sastala na temu potencijalne saradnje na unapređenju dobrobiti životinja u zoo vrtovima u Srbiji. Tom prilikom smo predstavili našu inicijativu za unapređenje dobrobiti životinja u zoo vrtovima u Srbiji koja uključuje sledeće aspekte:

- inciranje usvajanja podzakonskih akata u vezi sa dobrobiti divljih životinja u zoo vrtovima u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede. Time bi se zaokružio zakonodavni okvir u ovoj oblasti.
- jačanje kapaciteta veterinarske inspekcije za efikasnu primenu usvojenih propisa.
- iniciranje postupka registracije sva tri zoo vrta u Srbiji i tzv. „mini“ zoo vrtova kojih ima više.
- obuke radnika u zoo vrtovima o dobrobiti divljih životinja u zoo vrtovima, njihovim potrebama, kao i pravnim aspektima dobrobiti divljih životinja u zatočeništvu;
- sprovođenje istraživanja o stanju dobrobiti divljih životinja u zoo vrtovima u Srbiji;
- izrada strategije za unapređenje uslova u zoo vrtovima u Srbiji u skladu sa standardima dobrobiti životinja za divlje životinje u zoo vrtovima;
- nastavak i intenziviranje obuka za učesnike u obrazovanju o primeni sadržaja o dobrobiti životinja u nastavi – sa naglaskom na dobrobit životinja u zoo vrtovima. Posebna ciljna grupa su nastavnici biologije, koji često vode učenike i studente u zoo vrt.

„Priroda nije mesto koje posećujemo. Ona je dom.“ (Gary Snyder)

ZAŠTITA STANIŠTA I VRSTA

Zbog čega je ovaj rad važan?

Neumereno korišćenje divljih vrsta i njihovih staništa, jedan je od glavnih uzroka iščezavanja iz prirode brojnih vrsta životinja i biljaka. Ovaj program se fokusira na istraživanje i razvoj preporuka za mere zaštite vrsta i staništa u Srbiji, učestvujući na taj način u pripremi zemlje za razvijanje i primenu Natura 2000 mreže zaštićenih područja u Srbiji i obezbeđivanju naučno utvrđenih činjenica od značaja za zaštitu prirode. Dodatno, ORCA sprovodi aktivnosti u vezi sa jačanjem kapaciteta državnih institucija nadležnih za primenu propisa o zaštiti prirode i značajan smo predstavnik sektora civilnog društva u procesu primene CITES konvencije u Srbiji.

Priprema za 16. CITES CoP u Bangkoku

Januar 2013.

Regulisanje međunarodne trgovine (uvoza, izvoza i tranzita) živim jedinkama i proizvodima od divljih životinja i biljaka, predstavlja važan element zaštite biodiverziteta i prirode, ali i ekonomije lokalnih zajednica koje žive od ovog važnog prirodnog resursa. Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore ili CITES konvencija, predstavlja mehanizam za regulisanje trgovine ugroženim vrstama, a Srbija, kao njena potpisnica, obavezna je da je sprovodi. Konferencije država potpisnica CITES konvencije (Conference of the Parties - CoP), održavaju se svake treće godine i na njima se razmatra povećanje ili smanjenje stepena zaštite pojedinih vrsta divlje faune i flore.

16. Konferencija država potpisnica CITES konvencije održala se u Bangkoku na Tajlandu od 3-14. marta 2013. godine. Kao i pred svaku Konferenciju, i ovoga puta, ORCA je u saradnji sa međunarodnim organizacijama uključenim u problematiku regulisanja trgovine ugroženim vrstama i sprovođenja CITES konvencije, zagovaramo da politike naše zemlje u ovoj oblasti idu u pravcu veće zaštite ugroženih vrsta, a u skladu sa relevantnim naučnim činjenicama i rezultatima međunarodnih istraživanja u ovoj oblasti.

Ove godine, fokus je bio na većoj zaštiti slonova i nosoroga, s obzirom da je krivolov ovih vrsta dostigao kritične razmere. Pored toga, nove mere predložene su za zaštitu tigrova, imajući u vidu da gubitak staništa i konflikti sa ljudima prete da ozbiljno ugroze njihov opstanak u prirodi. Pored već navedenih, još vrsta značajno pogodjenih međunarodnom trgovinom kao što su ajkule, zmije i krokodili, ali i antilope, bili su pod lupom ove godine u cilju povećanja nivoa njihove međunarodne zaštite.

Terensko istraživanje prisustva i nivoa aktivnosti slepih miševa u različitim staništima poljoprivrednih predela u Srbiji

Avgust – oktobar 2013.

Nakon obavljanja pripremnih aktivnosti (sastanaka tima, upoznavanja sa staništima koja će biti uključena u istraživanje, nabavka potrebne opreme, definisanje rasporeda istraživanja i drugo), u periodu avgust – oktobar 2013.

godine, sprovedeno je **istraživanje prisustva i nivoa aktivnosti vrsta slepih miševa u odnosu na različite tipove staništa** (uključujući šume, pašnjake, njive i vlažna staništa) na široj teritoriji Fruške Gore, Obedske bare, Zasavice, Avale i Donjeg Podunavlja. Istraživanje je deo projekta „**Zaštita slepih miševa i značajnih staništa u poljoprivrednom predelima u Srbiji**“, koji finansira Raford fondacija.

Koristeći stacionarne ultrazvučne detektore koji automatski snimaju ultrazvuk emitovan od strane eholocirajućih slepih miševa, sakupili smo značajnu količinu podataka. Prikupljeni podaci analizirani su uz pomoć posebnih programa za analizu zvuka slepih miševa i geoinformacionih sistema, koristeći adekvatne statističke metode. Prilikom istraživanja, ostvarili smo dobru komunikaciju sa lokalnom zajednicom. Lokalno stanovništvo je informisano o ekologiji i zaštiti slepih miševa, a u pojedinim situacijama, farmeri i meštani bili su uključeni kao deo našeg istraživačkog tima.

Učešće ORCA na konferenciji o zelenim merama u poljoprivredi EU

Oktobar 2013.

29. oktobra, ORCA je učestvovala na konferenciji „**Od sivog dogovora do zelene implementacije buduće Zajedničke poljoprivredne politike? – konferencija o zelenim merama i preporukama za biodiversity-friendly politiku ruralnog razvoja posle 2013.**“ Konferencija je održana u Briselu, u organizaciji Evropskog biroa za životnu sredinu – EEB, Centralno-istočno-evropske mreže za biodiverzitet – CEEweb for Biodiversity i fondacije ADEPT.

Reforma Zajedničke poljoprivredne politike (*Common Agricultural Policy - CAP*) je još uvek u fokusu EU i nakon finalizacije političkog dogovora, ostala je rastuća zabrinutost o mogućnosti da budući CAP postigne izazove u oblasti životne sredine. Kao rezultat nedovoljno ambicioznog rešenja u okviru same politike, primećeno je da će uspeh implementacije reforme zavisiti umnogome od implementacije tzv. „zelениh mera“ koje su deo Stuba 1, pa će s tim u vezi fundamentalno zavisiti od načina na koje zemlje članice prirpemaju svoje nacionalne programe za ruralni razvoj. S tim u vezi, cilj ove konferencije je bio da okupi donosioce odluka, organizacije farmera i organizacije civilnog društva kako bi diskutovali i razmenili iskustva u oblasti implementacije Zajedničke poljoprivredne politike pre reforme, identifikovali šanse koje još uvek postoje i obezbedili input za buduće nacionalne programe za ruralni razvoj.